

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 722/2013-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. marca 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho v konaní o sťažnosti M. R., zastúpeného advokátkou JUDr. Miroslavou Tencerovou, Šafárikovo námestie 2, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 45 C 180/2006, za účasti Okresného súdu Bratislava II, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. R. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 45 C 180/2006 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava II p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 45 C 180/2006 konal bez zbytočných prietahov.

3. M. R. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 6 000 € (slovom šesťtisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava II je povinný uhradiť M. R. trovy konania v sume 417,98 € (slovom štyristosedemnást' eur a deväťdesiatosem centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Miroslavy Tencerovej, Šafárikovo námestie 2, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. marca 2013 doručená s'ťažnosť M. R., (ďalej len „s'ťažovateľ“, v citáciách aj „navrhovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 45 C 180/2006.

S'ťažovateľ v s'ťažnosti najmä uvádza:

«Navrhovateľ sa návrhom na vydanie rozsudku zo dňa 15. 08. 2005 (podanom dňa 17. 08. 2005) domáhal, aby súd zaviazal odporcu na zaplatenie sumy vo výške 421 088,- Sk s príslušenstvom (ďalej len ako „návrh na vydanie rozsudku“). Navrhovateľ sa domáhal zaplatenia uvedenej sumy z titulu nárokov, ktoré mu vznikli odstúpením od kúpnej zmluvy zo dňa 15. 08. 2002 a odstúpením od zmluvy o dielo zo dňa 06. 11. 2002.

Okresný súd Bratislava II vydal dňa 07. 03. 2007 rozsudok pod č. k. 45 C 180/2006-156, ktorým zaviazal odporcu na zaplatenie sumy vo výške 37 489,- Sk, spolu s úrokom z omeškania vo výške 6 % ročne z dlžnej sumy od 14. 07. 2005 do zaplatenia. Uznaný nárok navrhovateľa predstavoval cenu za dodávku a montáž splynovacieho zariadenia na

predmetnom vozidle. Vo zvyšku t. j. v časti čo do vrátenia kúpnej ceny vozidla súd návrh zamietol. Súčasne súd zaviazal navrhovateľa na náhradu trov konania voči odporcovi, v celkovej výške 50 292,- Sk k rukám právnej zástupkyne odporcu.

Proti vyššie uvedenému rozsudku podal navrhovateľ dňa 20. 04. 2007 prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie a to v časti, v ktorej súd návrh zamietol, ako i v časti ohľadne náhrady trov konania. V odvolaní požiadal navrhovateľ o pripustenie zmeny petitu... Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd uznesením zo dňa 30. 06. 2008, č. k. 2 Co 330/07-186, rozsudok súdu prvého stupňa zo dňa 07. 03. 2007 v napadnutej časti zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 15. 12. 2008 Okresný súd Bratislava II pripustil zmenu petitu, tak ako to žiadal navrhovateľ.

Po vykonanom dokazovaní vyniesol Okresný súd Bratislava II dňa 29. 06. 2009 rozsudok, č. k. 45 C/180/2006-212, ktorým zaviazal odporcu na zaplatenie sumy vo výške 13 230,73 EUR (čo v slovenských korunách predstavuje sumu vo výške 398 589,- Sk) spolu so 6 % ročným úrokom z omeškania od 14. 07. 2005 až do zaplatenia ako aj náhradu trov konania v sume 1 652,12 EUR a trov právneho zastúpenia v sume 3 660,38 EUR všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že navrhovateľ je v tej istej lehote povinný vrátiť odporcovi motorové vozidlo značky DAEWOO Lanos II S4DR.

Proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II, č. k. 45 C/180/2006-212 zo dňa 29. 06. 2009 podal odporca prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 08. 09. 2009 odvolanie. Uvedeným odvolaním žiadal odporca odvolací súd, aby predmetný rozsudok zmenil alt. v napadnutej časti zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. h) Občianskeho súdneho poriadku.

Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd uznesením zo dňa 31. 01. 2011, č. k. 2 Co 25/2010 - 237, rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Po vrátení predmetnej právnej veci z Krajského súdu v Bratislave (dňa 08. 03. 2011) ustanovil Okresný súd Bratislava II uznesením zo dňa 27. 07. 2011 znalca M. R., z odboru: Doprava cestná, odvetvie: Technický stav cestných vozidiel.

Uznesením zo dňa 09. 02. 2012, č. k. 45 C/180/2006-256 prvostupňový súd zrušil uznesenie zo dňa 27. 07. 2011, č. k. 45 C/180/2006-213, ktorým bolo nariadené znalecké

dokazovanie znalcom M. R. Dňa 03. 04. 2012 vydal Okresný súd Bratislava II uznesenie, č. k. 45 C/180/2006-262, ktorým priznal znalcovi znalečné vo výške 33,02 EUR.

Uznesením zo dňa 20. 09. 2012, č. k. 45 C/180/2006-267 ustanovil Okresný súd Bratislava II nového znalca z odboru Doprava cestná, odvetvie: Technický stav cestných vozidiel, a to R. H. K vytyčeniu nového termínu súdneho pojednávania však opäť nedošlo.

Od podania návrhu na vydanie rozsudku na zaplatenie 421 088,- Sk s príslušenstvom, dňa 17.08.2005 uplynulo ku dňu podania tejto žiadosti t. j. ku dňu 12. 03. 2013 viac ako 7,5 roka. Navrhovateľ investoval do vozidla nemalú čiastku finančných prostriedkov bez toho, aby mal z neho reálny úžitok. Navrhovateľ žije v neustálej právnej neistote. K jej odstráneniu dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu. Právna neistota vyvoláva v obžalovanom pocity krivdy, úzkosti a nespravodlivosti.»

Sťažovateľ tvrdí, že „postupom Okresného súdu Bratislava II došlo k porušeniu práva navrhovateľa stanoveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky... činnosťou Okresného súdu Bratislava II bolo porušené aj právo účastníka konania na spravodlivé a verejné prejednanie veci v primeranej lehote nezávislým a nestranným súdom v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.

Sťažovateľ sa domáha tiež priznania primeraného finančného zadostučinenia vo výške 20 000 €, čo odôvodňuje takto: „Dôvodom žiadosti o priznanie primeraného zadostučinenia je predovšetkým samotná skutočnosť porušenia práva sťažovateľa a dlhodobo trvajúci stav právnej neistoty, ktorý pretrvával z dôvodu nečinnosti všeobecného súdu. Nemajetková ujma spôsobená sťažovateľovi je priamym následkom porušenia základného práva ustanoveného v čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky zo strany Okresného súdu Bratislava II.“

Na základe uvedenej argumentácie sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej

lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod č. k. 45 C 180/2006 porušené bolo.

2. Sťažovateľ v prípade vyslovenia porušenia jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd žiada zároveň o priznanie primeraného zadostučinenia vo výške 20 000,- EUR (slovom: dvadsaťtisíc eur).

3. Sťažovateľovi priznáva úhradu trov konania v sume 747,72 EUR, ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný zaplatiť na účet advokátky JUDr. Miroslavy Tencerovej..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Ešte pred predbežným prerokovaním ústavný súd požiadal predsedníčku okresného súdu o vyjadrenie k sťažnosti. Na žiadosť ústavného súdu reagovala predsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. Spr 3161/2013 z 5. novembra 2013, v ktorom okrem iného uviedla: „Z úkonov vykonaných v konaní jednoznačne vyplýva, že zo strany súdu k zbytočným prieťahom nedochádza. Je pravdou, že od podania návrhu uplynul už dlhší časový odstup, avšak je potrebné uviesť, že vo veci bol už dvakrát vyhlásený rozsudok, pričom Krajský súd v Bratislave vec zrušil a vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Ak aj vo veci vznikli nejaké prieťahy, neboli spôsobené nečinnosťou zo strany súdu ale zo strany súdnych znalcov. Prvý ustanovený znalec znalecký posudok nevypracoval, pričom po preštudovaní spisu uviedol, že v období rokov 1995 - 2005 bol zamestnancom spoločnosti S., s. r. o. a od roku 2005 je riaditeľom spoločnosti, ktorej najvýznamnejším klientom je spoločnosť S., s. r. o. V tejto súvislosti znalec uviedol, že by mohli vzniknúť zo strany účastníkov konania pochybnosti o nezaujatosti znalca.

Z uvedeného dôvodu došlo následne k zrušeniu uznesenia o ustanovení znalca a opätovne bol v konaní ustanovený nový znalec, ktorý znalecký posudok vypracoval až po niekoľkých urgenciách a vzájomnej komunikácii so súdom. V konaní sa pokračuje v súčasnej dobe plynulo a bez prieťahov.“

Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 722/2013-22 z 12. decembra 2013 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v rozsahu namietaného porušenia jeho základného

práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 45 C 180/2006.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval ústavný súd predsedníčku okresného súdu, aby prípadne doplnila predchádzajúce vyjadrenie okresného súdu k sťažnosti a zároveň oznámila, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. Spr. 2025/2014 z 5. februára 2014 oznámila, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a že zotrváva na svojom vyjadrení k sťažnosti z 5. novembra 2013 a nebude ho už dopĺňať.

Následne ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby sa vyjadrila, či trvá na konaní ústneho pojednávania, a zároveň jej zaslal vyjadrenia predsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr 3161/2013 z 5. novembra 2013 a sp. zn. Spr. 2025/2014 z 5. februára 2014 na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska.

Právna zástupkyňa sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 7. marca 2014 oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania, pričom v ňom navyše okrem iného uviedla: *„V uznesení Okresného súdu Bratislava II zo dňa 9. 2. 2012, č. k. 45 C/180/2006 o zrušení uznesenia OS BA II zo dňa 27. 7. 2011 (ktorým súd v konaní nariadil znalecké dokazovanie) sa však dôvody uvádzané vo vyjadrení predsedníčky Okresného súdu Bratislava II zo dňa 5. 11. 2013 neuvádzajú. Predmetné uznesenie OS BA II zo dňa 9. 2. 2012 je odôvodnené tým, že súd dospel k záveru, že sa nebude pokračovať v dokazovaní vypracovaním znaleckého posudku (t. j. vo všeobecnosti, nie týmto konkrétnym znalcom) vzhľadom na vyjadrenia R. (s ktorými sa navrhovateľ stotožnil), že vzhľadom na dlhý časový odstup od podania žalobného návrhu možno predpokladať spochybniteľnosť znaleckého dokazovania, pričom toto nebude účelné a efektívne aj vzhľadom na finančnú náročnosť vyhodnotenia technického stavu vozidla (najmä v súvislosti s tým, že súčasný stav vozidla nemusí byť zhodný s jeho stavom v predmetnom období 2002-2005). Znalec M. R. súčasne poukázal na znalecký posudok znaleckej organizácie S. (ktorej bol zamestnancom do marca 2005), z ktorého súd môže vychádzať pri*

posudzovaní stavu vozidla v predmetnom období. V odôvodnení predmetného uznesenia Okresného súdu Bratislava II zo dňa 9. 2. 2012 sa však neuvádza, že by nariadenie znaleckého dokazovania znalcom M. R. bolo zrušené z dôvodov uvádzaných predsedníčkou OS BA II v jej vyjadrení k sťažnosti zo dňa 5. 11. 2013.

O to prekvapivejšie bolo potom následné rozhodnutie súdu o ďalšom nariadení znaleckého dokazovania znalcom R. H. (20. 9. 2012). Tento znalec len potvrdil vyjadrenia predchádzajúceho znalca R., že vzhľadom na stav vozidla a možný vznik neodôvodnených následných škôd rozhodne neodporučil doplnenie nádrží palivami a uskutočnenie skúšobnej jazdy, pričom považoval za nesporné, že vady bránia riadnemu užívaniu vozidla. Nákladné a časovo náročné skúmanie technického stavu vozidla a závad na ňom vyhodnotil ako neúčelné a nehospodárne (chronologický popis na str. 3 a 4 ústavnej sťažnosti)...

I keby argumenty súdu o na prieťahoch spôsobených znalcami boli relevantné, súd mohol a mal použiť dostupné právne prostriedky na zabezpečenie nápravy, čo však neučinil. Prieťahy súdu v súvislosti so znaleckým dokazovaním však vidím v tom, že napriek informácii znalca R. o jeho neúčelnosti súd opätovne nariadil znalecké dokazovanie (ktorého závery sú len potvrdením vyjadrenia predchádzajúceho znalca R.)...“

Vzhľadom na oznámenia právnej zástupkyne sťažovateľa a predsedníčky okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Zo sťažnosti, z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 45 C 180/2006 a z písomných vyjadrení účastníkov konania ústavný súd zistil tieto skutočnosti o doterajšom priebehu namietaného konania:

Sťažovateľ (v procesnom postavení navrhovateľa) podal 17. augusta 2005 návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým sa domáhal zaplatenia sumy 421 088 Sk s prísl.

Okresný súd vyzval 20. septembra 2005 navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na začatie konania a následne 8. novembra 2005 uznesením č. k. 31 Ro 3012/2005-65 zastavil konanie pre jeho nezaplatenie.

Dňa 5. decembra 2005 sťažovateľ zaplatil súdny poplatok a 19. decembra 2005 podal odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania. Okresný súd uznesením č. k. 31 Ro 3012/2005-74 z 8. februára 2006 zrušil uznesenie o zastavení konania.

Sťažovateľ doručil 29. marca 2006 okresnému súdu doplnenie návrhu na začatie konania.

Dňa 4. apríla 2006 okresný súd uznesením č. k. 31 Ro 3012/2005-89 zastavil konanie v časti príslušenstva a 28. apríla 2006 vydal platobný rozkaz č. k. 31 Ro 3012/2005-92.

Odporca podal 30. júna 2006 odpor proti platobnému rozkazu.

Okresný súd vyzval 13. júla 2006 odporcu na zaplatenie súdneho poplatku za odpor a odpor doručil sťažovateľovi.

Po tom, čo bol 7. septembra 2006 spis preradený do registra „C“ a bola mu pridelená sp. zn. 45 C 180/2006, okresný súd vec prerokoval 22. novembra 2006 na pojednávaní.

Dňa 31. januára 2007 po prerokovaní veci okresný súd pojednávanie odročil z dôvodu, že účastníci oznámili, že majú záujem o mimosúdne vyriešenie sporu. Keďže k mimosúdnej dohode medzi účastníkmi konania nedošlo, okresný súd vec 7. marca 2007 prerokoval a o návrhu sťažovateľa rozhodol rozsudkom č. k. 45 C 180/2006-156, proti ktorému podal sťažovateľ 26. apríla 2007 odvolanie.

Okresný súd predložil spis Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní 10. mája 2007.

Krajský súd 29. júna 2007 vrátil spis okresnému súdu s pokynom, že má konanie zastaviť pre nezaplatenie súdneho poplatku za odvolanie, na čo mu následne okresný súd spis opätovne predložil (10. júla 2007) s poukazom, že nemôže zastaviť konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku za odvolanie.

Dňa 30. júna 2008 krajský súd uznesením č. k. 2 Co 330/07-188 v napadnutej časti rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom zrušenie rozsudku odôvodnil s poukazom na § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Okresný súd 28. októbra 2008 doručil účastníkom konania procesné poučenia a predvolal ich na pojednávanie, následne 15. decembra 2008 vec prerokoval na pojednávaní a pripustil zmenu petitu tak, že predmetom konania je rozhodovanie o zaplatení sumy 398 589 Sk s prísl. a vrátení motorového vozidla.

Dňa 21. januára 2009 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito, pričom aj ďalšie pojednávania nariadené na 30. marec 2009 a 13. máj 2009 boli odročené pre neprítomnosť zákonného sudcu.

Na pojednávaní uskutočnenom 29. júna 2009 okresný súd o veci rozhodol v poradi druhým rozsudkom č. k. 45 C 180/06-212, ktorým v časti návrhu vyhovel a v časti konanie zastavil (v zastavenej časti je rozsudok právoplatný, pozn.); odporca podal 8. septembra 2009 proti tomuto rozsudku odvolanie.

Dňa 25. septembra 2009 okresný súd vyzval odporcu na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie a zároveň doručil odvolanie sťažovateľovi. Spis bol 3. februára 2010 predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Odvolací súd uznesením č. k. 2 Co 25/2010-237 z 31. januára 2011 v napadnutej časti rozsudok zrušil [opäť s poukazom na § 221 ods. 1 písm. f) OSP] a vec vrátil súdu prvého stupňa na opätovne konanie a rozhodnutie 4. marca 2011.

Dňa 27. júla 2011 okresný súd nariadil znalecké dokazovanie.

Znalec písomným podaním z 26. septembra 2011 požiadal o predĺženie lehoty na podanie posudku a o sprístupnenie informácií týkajúcich sa veci.

Okresný súd uznesením č. k. 45 C 180/06-256 z 9. februára 2012 zrušil uznesenie o ustanovení znalca a následne mu 3. apríla 2012 uznesením č. k. 45 C 180/06-262 priznal odmenu za uskutočnené úkony.

Dňa 20. septembra 2012 bol uznesením č. k. 45 C 180/06-267 ustanovený na vypracovanie znaleckého posudku ďalší znalec, ktorému bol 9. februára 2013 doručený spis.

Okresný súd 13. marca 2013 a 20. augusta 2013 urgoval znalca na predloženie znaleckého posudku. Znalec doručil 16. septembra 2013 okresnému súdu vypracovaný posudok a vyúčtoval si odmenu. Okresný súd 18. septembra 2013 zaslal účastníkom konania znalecký posudok a uznesením č. k. 45 C 180/06-300 z 28. októbra 2013 priznal znalcovi odmenu.

Ústavný súd zistil, že posledným úkonom okresného súdu bolo nariadenie pojednávania na 2. apríl 2014, ktoré bolo preročené z dôvodov na strane účastníkov konania na 7. máj 2014.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Sťažovateľ sa v konaní pred ústavným súdom v prvom rade domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 45 C 180/2006.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným

rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný urobiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 a 4 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, keď sa bude konať nové pojednávanie. Dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. V súvislosti s posudzovaním zložitosti veci ústavný súd konštatuje, že predmetom namietaného konania je rozhodovanie o žalobe, ktorou sa sťažovateľ domáha zaplatenia sumy 13 977,56 € s príslušenstvom a vrátenia motorového vozidla z titulu nárokov, ktoré mu vznikli odstúpením od kúpnej zmluvy a odstúpením od zmluvy o dielo, pričom takéto spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov. Ústavný súd preto nepovažuje posudzovanú vec za právne zložitú. Obsah súdneho spisu sp. zn. 45 C 180/2006 naznačuje, že vec sťažovateľa je fakticky zložitejšia, avšak touto skutočnosťou nemožno podľa ústavného súdu ospravedlniť doterajšiu neprimeranú dĺžku namietaného konania.

2. Pri hodnotení doterajšieho priebehu namietaného konania z hľadiska ďalšieho štandardne uplatňovaného kritéria, teda správania sťažovateľa ako účastníka tohto konania, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 45 C 180/2006 k zbytočným priesťahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priesťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Zo súdneho spisu sp. zn. 45 C 180/2006 vyplýva, že v doterajšom priebehu namietaného konania postupoval okresný súd v zásade plynulo, t. j. nemožno mu vyčítať neodôvodnenú nečinnosť, avšak konanie ako celok je podľa názoru ústavného súdu poznačené neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, a to jednak vzhľadom na dôvody, pre ktoré boli rozsudky zo 7. marca 2007 a 29. júna 2009 krajským súdom zrušené [z dôvodov podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP, teda odňatia možnosti konať pred súdom, v prvom prípade z dôvodu, že súd prvého stupňa nerozhodol pred vydaním rozsudku o návrhu sťažovateľa na zmenu petitu, a v druhom prípade z dôvodu, že nevykonal dôkaz navrhnutý odporcom] a vrátené na ďalšie konanie, ako aj na neefektívny a nesústredný postup pri zabezpečovaní znaleckého dokazovania.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že neefektívnou a nesústredenou činnosťou okresného súdu v namietanom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a teda aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Vzhľadom na skutočnosť, že namietané konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 45 C 180/2006 konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

S'ťažovateľ sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 20 000 € z dôvodov citovaných v časti I tohto nálezu.

Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vychádzajúc z doterajšej dĺžky namietaného konania, ako aj období, v ktorých došlo k neefektívnej činnosti okresného súdu, a zohľadňujúc primerane faktickú zložitost' veci, ústavný súd dospel k názoru, že priznanie finančného zadosťučinenia v sume 6 000 € bude primerané konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci (bod 3 výroku tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd v zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátkou JUDr. Miroslavou Tencerovou. Ústavný súd vychádzal pri rozhodovaní o priznaní trov konania z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2012, ktorá bola 781 € (za 2 úkony urobené v roku 2013), a z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2013, ktorá bola 804 € (za 1 úkon urobený v roku 2014).

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby vykonané do 30. júna 2013 (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a b) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v znení účinnom do 30. júna 2013 a za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2014 (stanovisko k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. c) a § 16 ods. 3 vyhlášky v znení účinnom od 1. júla 2013. Za dva úkony vykonané v roku 2013 tak priznal po 130,16 €, t. j. spolu 260,32 €, za jeden úkon vykonaný v roku 2014 úhradu 134 €, režijný

paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za 2 úkony vykonané v roku 2013 po 7,81 € a za úkon vykonaný v roku 2014 v sume 8,04 €, čo spolu predstavuje sumu 417,98 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. marca 2014